

ІНТЕГРАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС ЯК РУШІЙНА СИЛА РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ДСНС

*Володимир АРХИПЕНКО, канд. пед. наук, доцент,
Дар'я ШАРИПОВА, канд. психол. наук, Наталія КАЛАШНИК, Олександр ДАНЬКІВ,
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України*

Одним із шляхів розвитку і вдосконалення фізичної підготовки фахівців ДСНС України ми розглядаємо запозичення або обмін досвідом із зарубіжними країнами. Інтеграційний процес є рушієм суспільного розвитку в будь-яких питаннях і пріоритетним напрямом швидких і якісних змін у становленні країни в умовах високої конкуренції освітніх послуг, технологій і послуг на світовому рівні.

Ряд дослідників, таких як А. Куликова [1] розкриває складність процесу розбудови України в умовах існуючого соціально-економічного становища держави. Кризові явища спричиняють велике відставання у сфері соціального розвитку в порівнянні з іншими країнами світу, у зв'язку з чим фізична підготовка фахівців ДСНС України починає вдосконалюватися тільки в середині 90-х років ХХ століття. Цей процес супроводжується постійними труднощами, що зумовлені, насамперед, відсутністю належного досвіду роботи в різних галузях.

У зв'язку з цим В. Мисів [2], Д. Лаутнер (D. Lautner) [3], Р. Метью (Rhea Matthew R.), Р. Грей (Rayne Gray), Б. Альвар (Brent Alvar A.) [4] та інші науковці вважають, що пожежогасіння є досить небезпечним видом діяльності, яке вимагає значних фізичних і, у першу чергу, силових навантажень. У аварійних ситуаціях фізичні можливості пожежників є цінним ресурсом під час операцій із гасіння пожежі. Не викликає сумніву, що фізичні можливості пожежників можуть відігравати вирішальну роль при порятунку свого власного життя або життя своїх колег.

Таку саму думку висловлює Г. Волтерхаус (Walterhouse GregoryL.) [5], який обговорює переваги участі у програмі фізичної підготовки. Учений стверджує, що одним загальним елементом зниженої працездатності, смертельних випадків, каліцтв і захворювань є те, що вони є наслідком низького рівня фізичної підготовки пожежників, що збільшує ступінь несприятливого впливу захисного обладнання і робочого середовища на рятувальників. Учений Пол Девіс (Devis Paul O.) [6, 7] додає, що саме м'язова сила вважається найбільш важливим компонентом гарного фізичного стану під час операцій із гасіння пожежі, визначає основною межею між рятувальниками і вогнем обладнання, яке вони носять і використовують. Таке обладнання обумовлює вимоги гарної фізичної підготовки, що впливає на ефективність і результативність під час гасіння пожежі. Крім того, П. Девіс розширює точку зору О'Коннора і стверджує, що підвищення загальної сили дозволяє домогтися більшої оперативності під час руху і використання інструментів та обладнання на місці пожежі, а також бути у змозі витримувати фізичні зусилля (вдаватися до фізичних дій) протягом більш тривалих періодів часу, ніж менш підготовлені особи [8].

Проведений нами аналіз наукової літератури дозволяє припустити, що власне фізична природа пожежогасіння сприяє високому травматизму і смертності серед пожежників. Також Карлі Дж. Мур указує на висновки про травми та загибелі, які свідчать про перенапруження, у якому травма сталася під час (або в результаті) фізичного зусилля, зокрема такого, як штовхання, тяга, підйом або перенесення (молодший Картер і Моліс, 2010 р.; Уолтон, Конрад, Фернер і Само, 2003 р.). Біомеханічні аналізи показують, що сила, яка діє на хребет при

підйомі постраждалих і пожежних рукавів, є досить великою, що також може спричинити травму (Гентцлер і Стадер, 2010 р.; Лаванда, Конрад, Райхельт, Джонсон і Мейер, 2000 р.). Ризик серцевого нападу набагато більший під час або після виконання пожежником завдань, що вимагають фізичного напруження, наприклад, таких, як боротьба з пожежею в порівнянні з неаварійним завданням (Калес, Сотеріадес, Крістофі і Крістіані, 2007 р.).

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кулікова А. Є. Підготовка соціальних працівників до роботи з дітьми та молоддю у вищих навчальних закладах Швеції : автореф. дис. канд. пед. наук : спец. 13.00.05 – соціальна педагогіка / А. Є. Кулікова. – Луганськ, 2009. – 22 с.
2. Мисів В. М. Сформованість складу фізичної підготовки майбутніх рятувальників та перспективні напрямки оптимізації / В. М. Мисів // Физическое воспитание студентов. – Каменец-Подольский, 2011. – № 1. – С. 99–101.
3. Douglas Lautner. Firefighter Physical Fitness Programs : Looking for a Standard / An applied research project submitted to the National Fire Academy as part of the Executive Fire Officer Program, DET 1, AFEREG, Mercury, Nevada. June 1998.
4. Rhea Matthew R., Brent Alvar A., Rayne Gray. Physical fitness and job performance of firefighters / The Journal of Strength & Conditioning Research 2004; 18 : P. 348–352.
5. Walterhouse, Gregory. L. (1996, April) . Benefits of Mandatory Physical Fitness Programs, part 1. Health & Safety for Fire and Emergency Service Personnel, 7, P. 1– 4,5.
6. Davis, Paul. O. (1994, June) . Better fitness equals less time on scene. Fire Chief, 38, 18.
7. Davis, Paul. O. (1996, March/April) . Are Physical Fitness Standards Necessary : Minnesota Fire Chief, 32, 12–13.
8. Picher M. A. Fire fighter heart attacks// Fire Command, 1987. – №7. – P.16–19.

УДК 159.99: 159.913

ДО ПИТАННЯ ПРО НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ ЗСУ

*Неля ВОВК, канд. пед. наук, доцент,
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України*

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України актуальним питанням на сьогодні є надання психологічної допомоги: особам, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни; особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною; членам сімей таких осіб та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни і членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України (Постанова КМУ від 29 листопада 2022 р. No 1338) [6].

Психологічна допомога – діяльність, спрямована на професійну допомогу особі, яка має ризик розвитку розладів психіки та поведінки, сприяння особі у психосоціалній адаптації до зміненої життєвої ситуації, осмисленні її досвіду, розширенні самоусвідомлення та можливостей самореалізації, а також допомогу з метою розв'язання психологічних проблем, зумовлених складними життєвими обставинами, кризовим станом, надзвичайною ситуацією та/або катастрофою, воєнними діями.